

Примена тек када Савет министара Европске уније одлучи да је Србија остварила пуну сарадњу с Хашким трибуналом

Потпредседник Владе Србије Божидар Ђелић и председавајући ЕУ Димитриј Рупел потписали су јуче у Луксембургу Споразум о стабилизацији и придруживању између Београда и Брисела. Потписивању Споразума присуствовали су и председник Србије Борис Тадић, као и министар спољних послова Вук Јеремић.

Потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању ЕУ са Србијом још је један корак ка стварању Европске уније онакве каква је замишљена у почетку, рекао је јуче уочи потписивања ССП-а председавајући Савету ЕУ Димитрије Рупел. „Ово је срећан дан, како за Европску унију, тако и за Србију. Европа је отворила своја врата за српске политичаре и за народ Србије”, рекао је Рупел и додао да и „Србија мора да покаже спремност да сарађује са ЕУ”.

Потпредседник Владе Србије Божидар Ђелић изјавио је јуче у Луксембургу, непосредно пред потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању са Европском унијом, да ће Србија уласком у ЕУ бити јача и бити поштована. „Само јака Србија, која се храбро бори против свих неправди које су јој учињене, биће у стању да се избори за сопствене интересе. Улазећи у Европску унију, бићемо јачи. Глас Србије ће се чути. Србија ће бити поштована”, рекао је Ђелић, нагласивши да Споразум потписује као „српски патриота”. Он је изразио уверење да је „Србија способна и вољна да постане кандидат за чланство у ЕУ до краја ове године”.

Високи представник ЕУ за спољну политику и безбедност Хавијер Солана изјавио је јуче непосредно пред потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању да је то „велики дан и за Србију и за Европску унију”. Солана је истакао да је велики део своје политичке каријере посветио покушају да допринесе стабилности Балкана. „Желим да поручим младима у Србији: Ово је ваша кућа, овде је ваше место”, казао је Солана.

Европски комесар за проширење ЕУ Оли Рен подсетио је на претходни период током којег су вођени напорни преговори за потписивање ССП-а и додао да је јуче послат јасан сигнал свим Србима да имају европску перспективу. „Ово је прекретница у нашим односима, овим потписивањем отварају се врата за кандидатуру Србије за чланство у ЕУ”, подвукао је европски комесар Рен, честитајући српској делегацији на успеху у преговорима. „Овим се показало да Србија има вољу и капацитет да дође до чланства у ЕУ и мислим да ће то бити врло брзо. Чланство у ЕУ донело је мир и просперитет свим државама чланицама Уније, верујем да ће тако бити и са Србијом”, нагласио је Оли Рен.

Савет министара ЕУ је потписивање ССП-а и Привременог споразума са Србијом окарактерисао као важан корак земље на путу ка ЕУ. „Савет подсећа на чланове 2, 4 и 133 ССП-а и на чланове 1 и 54 Привременог споразума и истиче да је пуна сарадња с Хашким трибуналом, укључујући све могуће напоре да се ухапсе и испоруче оптуженици, кључан елемент ових споразума”, додаје се у тексту закључака министарског Савета.

У складу с тим, министри су се договорили да текст ССП-а пошаљу својим парламентима на ратификацију, а Заједница је одлучила да примени Привремени споразум чим Савет буде констатовао да Србија у потпуности сарађује с Хашким трибуналом, истиче се у закључцима.

Према речима шефа дипломатије Србије Вука Јеремића, Споразум ће ступити на снагу одмах, а његова потпуна примена зависиће од резултата избора који се одржавају 11. маја. У Холандији која се уз Белгију све до последњег тренутка противила потписивању овог акта са Србијом, међутим, кажу да ће ССП ступити на снагу тек кад Србија изврши обавезе према Хагу. Из ове земље је стигла вест да је Савет министара Европске уније донео одлуку и да ССП одмах по потписивању практично аутоматски буде стављен ван снаге све до испуњења услова пуне сарадње с Хашким трибуналом. То је за Танјуг потврдио портпарол холандског министарства спољних послова Барт Ријс. „Потписујемо ССП и прелазни споразум, али је Савет управо донео одлуку да ће оба споразума бити аутоматски стављена ван снаге”, изјавио је он. Како је објаснио, ратификација и примена споразума ће почети тек када Савет буде одлучио да је Србија остварила пуну сарадњу с Хашким трибуналом.

Према речима словеначког министра спољних послова Димитрија Рупела, министри земаља-чланица ЕУ одлучили су да Србији понуде да потпише ССП, као и привремени споразум као пратећи документ, на основу којег се Србији пружа могућност да користи скоро 90 одсто бенефиција на основу ССП-а и пре него што га ратификују све земље чланице Уније. Имплементација тог пратећег документа зависиће, међутим, како је

објаснио словеначки министар, од оцене Савета министара о испуњености сарадње Србије са Хашким трибуналом.

Међутим, како је у изјави за „Политику” пре десетак дана рекао Владимир Тодорић, магистар правних наука, упућен у ток преговора са ЕУ, Србија не може да се обавезе да неће ратификовати ни применити ССП док не оствари потпуну сарадњу са Хагом. Према његовим речима, пракса је да после потписивања ССП-а на снагу ступа прелазни споразум који обухвата око 70 одсто садржаја овог акта, јер ратификација ССП-а обично траје од две до три године. Прелазни споразум управо зато и постоји, како се чекањем не би изгубио смисао.

„Не постоји правна могућност да се обавезете да нећете спроводити неки споразум који потписујете управо зато да бисте га спроводили. Чак и да је могуће да се ова техничка влада на тако нешто обавезе, то не би имало никакво обавезујуће дејство на неку следећу владу. Влада јесте главни иницијатор ратификације, али то може да затражи и сваки посланик, и ниједна влада не може да обавезе сваког посланика да обећа да то неће учинити. А обећање неког званичника у Србији да неће применити и ратификовати споразум нема никакву правну тежину”, рекао је Тодорић.

Он такође напомиње да је у парафираној верзији ССП-а стајало када он ступа на снагу што је зависило од датума потписивања, али није било никаквог услова попут оног који се сада поставља у вези са завршетком сарадње са Хашким трибуналом.

И поред свих ограничења, министар спољних послова Србије одлуку Министарског савета ЕУ окарактерисао је као фактички консензус свих 27 чланица Европске уније којим је Србији практично понуђено пуноправно чланство у Унији. Он је, у изјави за Танјуг, указао да се после одлуке Савета министара ЕУ сада чека мишљење Србије, која ће га дати 11. маја на изборима. „Након дуготрајних преговора који су трајали до дубоко у ноћ, успели смо да направимо велики дипломатски пробој – постигнут је консензус свих 27 земаља чланица Европске уније да практично Србији понуде пуноправно чланство у Унији”, рекао је Јеремић.

Истичући да је ово изузетно важан дан за нашу земљу, шеф српске дипломатије је указао да се први пут формализује раније исказивана политичка воља ЕУ и потписује уговор који ће Србију ставити на неповратни пут ка пуноправном чланству у ЕУ. „Потврду тог пута грађани Србије треба да дају на референдуму. Тај референдум ће се

одржати 11. маја, када се у Србији одржавају избори”, рекао је Јеремић.

Текст Споразума, како је рекао, потписује се потпуно непромењен у односу на текст који је раније парафиран и таквог ће га потписати и све чланице ЕУ. Подсетимо, овај документ Србија је парафирала 7. новембра прошле године, а потпредседник Владе Божидар Ђелић добио је овлашћење од владе и да га потпише. У међувремену, 17. фебруара Косово је једнострано прогласило независност коју је, између осталих, признало и 18 чланица Европске уније. Након тога део Владе Србије, коју чине министри Демократске странке Србије и Нове Србије, на челу са премијером Војиславом Коштуницом оштро се супротставио потписивању већ парафираног документа пре него што се у њега унесе додатна клаузула у којој би стајало да је Косово саставни део Србије, јер би у противном Србија на посредан начин признала независност Косова и Метохије.

Функционер Пакта за стабилност југоисточне Европе Горан Свилановић каже у изјави за „Политику” да нису у праву ни они који тврде да много губимо непотписивањем овог уговора, али ни они који тврде да смо на губитку ако га потпишемо.

„Између дана потписивања ССП-а и дана ратификације примењује се међуспоразум који смо и ми јуче добили, а који се углавном односи на трговину. Ступање на снагу тог међууговора подлеже оцени Савета министара о томе да ли Србија сарађује са Хагом. Они ће оцену донети када буду саслушали извештај главног тужиоца Трибунала Сержа Брамерца. Оно што бисмо, међутим, добили ступањем на снагу међууговора јесу трговински преференцијали, а ми их већ имамо до 2010. године. Наиме, ЕУ је једностраном одлуком скинула царине на производе који стижу из Србије и то важи до 2010. године. Ми се већ налазимо у таквом техничком односу са ЕУ само што овим потписивањем ССП-а то постаје правни однос”, каже Свилановић.

Он истиче да Србија већ ужива све те привилегије и да не говори истину онај ко каже да у Србију након потписивања ССП-а долази још новца.

„Нема додатних пара као што неки кажу. Када би од данас важио међууговор, за Србију би почео да тече рок у коме да она треба да снизи своје царине на европске производе. Предност потписивања ССП-а је у томе што сада ЕУ не може једнострано да нам ускрати преференцијале”, објашњава Свилановић и додаје да је Холандија условила ступање на снагу Споразума сарадњом са Хагом искључиво из унутарполитичких

Споразум са ЕУ потписан, Србија подељена

Пише: Политика
среда, 30 април 2008 19:58

разлога због страха од реакција домаће јавности.

Ј. Церовина